

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 21CoCsp/25/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123223027
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:6123223027.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a sudkýň: JUDr. Zlatica Javorová a JUDr. Monika Vozárová, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozska 2, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpeného splnomocnenkyňou: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Prievozska 2, Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: A. B., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom C.. D. XXX/XXX, E., o zaplatenie 3.458,01 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 30Csp/91/2023-168 zo dňa 29. februára 2024, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie r u š í a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom žalobu zamietol, II. výrokom žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 7 ods. 1, 2, 16, 17, § 11 ods. 2, § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoSÚ“), § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 9, § 565, § 524 ods. 1 a 2, § 525 ods. 2, § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách účinného v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávok (ďalej len „zákon o bankách“), čl. 8 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „Smernica“), s poukazom aj na § 290, § 295 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“),

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že žalovaný dňa 3.9.2019 požiadal právneho predchodcu žalobcu (VÚB, a.s.) o refinancovanie spotrebného úveru u Consumer Finance Holding, a.s./VÚB, a.s., pôvodná výška úveru 481,- eur, zostatok úveru 461,- eur, mesačná splátka úveru 25,- eur. Následne dňa 4.9.2019 právny predchodca žalobcu a žalovaný uzatvorili zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru „VÚB Pôžička“ (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému spotrebiteľský úver 3.500,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v mesačných splátkach (96) po 59,75 eur vrátane poistného (z toho poistné 5,18 eur), pri celkovej čiastke, ktorú musí dlžník zaplatiť 5.308,72 eur, s úrokovou sadzbou 10,88 % p.a., RPMN 11,98 % a dobou trvania zmluvy určitá, 96 mesiacov. Žalovaný porušil povinnosť uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas. Právny predchodca žalobcu listom zo dňa 5.3.2020 - tretia upomienka, vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy 191,09 eur s upozornením, že v opačnom prípade bude požadovať vrátenie celej poskytnutej sumy úveru s príslušenstvom pred dátumom splatnosti dohodnutým v zmluve. K predmetnej výzve žalobca súdu predložil poštový podací hárok. Z dôvodu neuhradenia záväzkov právny predchodca žalobcu listom zo dňa 18.6.2020 oznámil žalovanému predčasnú splatnosť úveru, a to ku dňu 18.6.2020 a vyzval ho na úhradu dlžnej sumy 3.696,92 eur v lehote 7 dní od doručenia výzvy. Žalovaný predmetnú výzvu neprevzal

v odbernej lehote. Listom zo dňa 16.3.2022 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému postúpenie pohľadávky voči nemu k 3.3.2022 zo zmluvy č. 263293911030919 zo dňa 4.9.2019 v celosti, spolu so všetkými úrokmi a ostatným príslušenstvom na žalobcu. Zo žiadosti o VÚB Pôžičku zo dňa 3.9.2019, podpísanej žalovaným, vyplývajú informácie o žalovanom, a to, že je slobodný, má stredoškolské vzdelanie s maturitou, počet nezaopatrených detí 0, počet členov rodiny 1. Tiež z nej vyplývajú informácie o bývaní - býva u rodičov, nie je vlastníkom nehnuteľnosti, údaje o zamestnávateľovi - B.C.B. s.r.o., u ktorého je zamestnaný od 25.3.2023 ako technický pracovník v odvetví priemyselnej výroba, ako aj jeho čistý príjem za posledné tri mesiace a že mu nie sú vykonávané zrážky zo mzdy. Na základe Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi postupcom Všeobecná úverová banka, a.s., a žalobcom ako postupníkom a na základe Žiadosti o postúpenie a prevod zo dňa 3.3.2022 žalobca nadobudol pohľadávku voči žalovanému zo zmluvy o úvere zo dňa 4.9.2019, ktorá bola uzavretá medzi bankou a žalovaným.

4. Okresný súd ďalej uviedol, že medzi stranami nebolo sporné, že právny vzťah medzi žalobcom (právnym predchodcom) a žalovaným je od svojho vzniku zmluvným vzťahom medzi spotrebiteľom a dodávateľom a zmluva, ktorá bola medzi stranami uzatvorená, je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle ust. § 52 a nasl. OZ, nakoľko žalovaný ako spotrebiteľ nemohol individuálne ovplyvniť obsah vopred pripraveného návrhu na uzatvorenie zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru a zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere, keďže jej predmetom je poskytnutie úveru, ktorý sa žalovaný zaviazal právnemu predchodcovi žalobcu ako veriteľovi v dohodnutých splátkach vrátiť, teda ide o dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme úveru (§ 1 ods. 2 ZoSÚ). Právny predchodca žalobcu bol v čase uzavretia zmluvy v postavení veriteľa a zároveň dodávateľa (§ 2 písm. b/ ZoSÚ v spojení s § 52 ods. 3 OZ) s poukazom na predmet podnikania a žalovaný bol v postavení spotrebiteľa, pretože pri uzatváraní úverovej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Tento právny vzťah sa preto spravuje ustanoveniami OZ a právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (ZoSÚ, príp. zákon o ochrane spotrebiteľa). Žalobca odvodzuje svoje právo od zmluvy, ktorú žalovaný uzatvoril s VÚB, a.s., Bratislava, teda bankou poskytujúcou úvery na základe bankovej licencie. Túto pohľadávku voči žalovanému mal získať na základe Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok a Žiadosti o postúpenie a prevod zo dňa 3.3.2022.

5. Súd prvej inštancie sa prioritne zaoberal tým, či žalobca je aktívne vecne legitimovaný domáhať sa zaplata peňažnej pohľadávky od žalovaného. Keďže žalobca nebol pôvodným veriteľom pohľadávky, ale veriteľom sa stal až na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, súd prednostne skúmal, či právny predchodca žalobcu bol oprávnený pohľadávku zosplatiť s poukazom na ust. § 7 ZoSÚ, teda či právny predchodca žalobcu pri poskytovaní spotrebiteľského úveru žalovanému posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s odbornou starostlivosťou. Pojem odbornej starostlivosti nie je právnym predpisom definovaný. S poukazom i na závery uvedené v odsekoch 28, 29, 30 odôvodnenia, mal prvoinštančný súd za to, že odborná starostlivosť poskytovateľa úverov je starostlivosťou odbornou vtedy, ak je komplexom účinných nástrojov umožňujúcich zhodnotiť potenciál spotrebiteľa splatiť úver, rozsah ktorých bude daný individuálnymi okolnosťami. Odbornou nie je vtedy, ak je povrchná, ak je jej zmyslom expanzia kvantity bez zohľadnenia kvality, a to nielen vo vzťahu k spotrebiteľom, ale aj vo vzťahu k vlastným zdrojom, ktoré sú taktiež neodbornou starostlivosťou potenciálne negatívne ohrozené. V prípade, že veriteľ túto svoju zákonnú povinnosť zanedbá, zákon sankcionuje takéto konanie nemožnosťou vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a pre prípad, že dôjde k hrubému porušeniu ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, takéto konanie veriteľa je sankcionované bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru (§ 11 ods. 2 ZoSÚ). Vzhľadom na vyššie uvedené nároky, ktoré na dodávateľa kladie újné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Bolo teda na žalobcovi, aby preukázal, že jeho právny predchodca ako veriteľ bonitu žalovaného náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Žalobca, ako to vyplýva z jeho písomného vyjadrenia, vychádzal z údajov, ktoré mal od žalovaného a ktoré žalovaný deklaroval v žiadosti o VÚB Pôžičku (výška príjmu, slobodný, zamestnaný ako technický pracovník, stredoškolské vzdelanie s maturitou), pričom existujúce záväzky spotrebiteľa overil dopytom do úverového registra, z ktorého zistil, že v čase podania žiadosti mal žalovaný tri úverové vzťahy s celkovou mesačnou splátkou 209,-eur. Poukazoval, že príjem spotrebiteľa deklarovaný v žiadosti o úver overoval dopytom do Sociálnej poisťovne s tým, že dopyt do Sociálnej poisťovne výšku príjmu negeneruje, výlučne potvrdzuje alebo vyvracia otázky veriteľa. V rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral veriteľ do

úvahy životné minimum spotrebiteľa 210,20 eur, keďže žalovaný deklaroval stav slobodný a neuviedol žiadne vyživované dieťa. Následne (po výzve súdu) doložil i dáta dopytu zo Sociálnej poisťovne a SRBI.

6. V danej veci okresný súd nemal preukázané, že banka riadne a s odbornou starostlivosťou skúmala bonitu žalovaného, pretože pred uzavretím zmluvy (3.9.2019) zistila, že žalovaný je zamestnaný iba od 25.3.2023 (nie je zrejmé, či na dobu určitú alebo neurčitú), jeho čistý príjem nijako nepreverila a fixné výdavky nezisťovala vôbec (okrem výšky existujúcich záväzkov spotrebiteľa). Hoci banka ďalej zistila osobné údaje žalovaného v rozsahu, že je slobodný, býva u rodičov, nie je vlastníkom nehnuteľnosti, počet vyživovaných detí 0 a členov rodiny 1 a nahliadla i do úverového registra, nekonala s náležitou odbornou starostlivosťou a bonitu žalovaného skúmala len formálne. Veriteľ bez toho, aby skúmal aj iné aspekty a okolnosti na strane žalovaného, ako napr. jeho bežné mesačné výdavky, výdavky na zabezpečovanie bývania, stravy, atď., si nemohol utvoriť reálny obraz o jeho majetkovej situácii potrebnej pre posúdenie schopnosti splácať dlh zo zmluvy, a to i v tej súvislosti, že žalovanému mal byť poskytnutý úver účelovo na refinancovanie úveru. Takýmto spôsobom však reálne nevyhodnotil, či spotrebiteľ je dostatočne solventný a či pravdepodobne v budúcnosti, minimálne v období, na ktoré sa zmluva uzatvára, bude schopný plniť svoje záväzky. Pre posúdenie splnenia povinnosti ustanovenej v § 7 ods. 1 ZoSÚ nie je rozhodujúce, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca, resp. jeho právny predchodca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity spotrebiteľa. Nedostatok odbornej starostlivosti banky sa v naznačenom smere prejavil tým, že žalovaný sa dostal do omeškania s úhradou riadnych splátok v decembri 2019, teda 93 mesiacov pred konečnou splatnosťou úveru. Pri skúmaní výdavkov musí veriteľ vykonať audit domáceho rozpočtu dlžníka, aby splnil povinnosť odbornej starostlivosti. V tej súvislosti žalobca uviedol, že v rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral do úvahy životné minimum spotrebiteľa 210,20 eur zohľadniac, že je slobodný a neuviedol žiadne vyživované dieťa (nekriticky odkazoval na sumu životného minima). Z údajov z úverového registra bolo veriteľovi zrejmé, že žalovaný má ďalšie záväzky, pásmo skóre B (zlé) s poznámkou zmluvy s nevyhovujúcim stavom plnenia zo posledných 18 mesiacov a vysoký počet otvorených zmlúv za posledné 3 mesiace.

7. Právne súd prvej inštancie uzavrel, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že vyhlásenie pohľadávky za predčasne splatnú právnym predchodcom žalobcu nebolo platné a veriteľ nebol oprávnený požadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru (pre porušenie povinnosti podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ). V súlade s ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách na inú osobu je možné postúpiť iba pohľadávku, ktorá je splatná, resp. časť pohľadávky, ktorá je splatná. Možno konštatovať, že táto podmienka v danom prípade nebola splnená. Aj v súlade s ust. § 17 ods. 1 ZoSÚ je možné postúpiť iba takú pohľadávku z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver na tretiu osobu, ktorá je po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru (teda nastala splatnosť už aj poslednej splátky) alebo sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (teda došlo k jej predčasnému zosplateniu). V danom spore predčasné zosplatenie spotrebiteľského úveru bolo neplatné a zároveň k postúpeniu pohľadávky (3.3.2022) malo dôjsť skôr, ako nastala konečná splatnosť úveru (23.9.2027). Ak určitú pohľadávku nie je možné postúpiť, keďže jej postúpenie je objektívne neprípustné, t. j. zakázané, potom jej následné postúpenie inému subjektu je v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle ust. § 39 OZ, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení pohľadávok, ale aj navonok voči dlžníkovi. Neplatné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru právnym predchodcom žalobcu zakladá v zmysle ust. § 17 ods. 1 ZoSÚ a ust. § 39 OZ neplatnosť zmluvy o postúpení predmetnej pohľadávky, a teda nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v tomto spore. Vzhľadom na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, prvoinštančný súd žalobu zamietol.

8. K vyjadreniu žalobcu v ospravedlnení neúčasti na pojednávaní zo dňa 22.2.2024, a síce, že okresný súd nevyzval žalobcu na preukázanie skutočností, ktoré by vnímal ako sporné, a preto žalobca nadobudol objektívne očakávanie, že okresný súd považuje žalobu v celom rozsahu za dôvodnú, súd prvej inštancie uviedol, že v priebehu sporu, výzvou zo dňa 15.12.2023 (č. I. 134) vyzval žalobcu na doplnenie skutkových tvrdení ohľadne spôsobu výpočtu dlžnej sumy, aj k tomu, či si veriteľ splnil svoje povinnosti podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ a aby svoje tvrdenia preukázal, teda žalobca sa nemohol oprávnenne domnievať, že súd považuje žalobu za dôvodnú v celom rozsahu. Žalobca sa z vlastnej vôle nezúčastnil pojednávania, čím sa však pripravil o možnosť vyjadriť sa k záverom súdu o spornosti/nespornosti tvrdení na tomto pojednávaní. Nevyužitie tejto možnosti žalobcom neznamená, že jeho aktivitu, resp. neaktivitu má nahradiť súd (vyzyvať ho na doplnenie skutkových tvrdení a dôkazov, ktoré nie sú v prípade spotrebiteľských sporov nevyhnutné pre rozhodnutie o veci). V takomto prípade by sa

prenášalo bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno na súd, k čomu v spotrebiteľských sporoch môže dôjsť len vo vzťahu k strane sporu, ktorá je spotrebiteľom a nie dodávateľom ako je tomu v prípade žalobcu. V zmysle záverov uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24CoCsp/29/2023 tvrdenie, že veriteľ skúmal bonitu spotrebiteľa v dostatočnom rozsahu v súlade s ust. § 7 ZoSÚ, teda že schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver posúdil s odbornou starostlivosťou, nie je skutkovým tvrdením, ale tvrdením právnym, na ktoré sa ust. § 151 ods. 1 CSP nevzťahuje, preto tvrdenie žalobcu, že bonita žalovaného bola skúmaná s odbornou starostlivosťou v súlade s § 7 ZoSÚ, aj napriek pasivite žalovaného, nemožno považovať za nesporné skutkové tvrdenie, z ktorého by mal súd bez ďalšieho vychádzať. Vzhľadom na všetko vyššie uvedené potom rozsudok, v ktorom súd dospel k záveru, že vyhlásenie pohľadávky za predčasne splatnú právnym predchodcom žalobcu nebolo platné a veriteľ nebol oprávnený požadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru (pre porušenie povinnosti podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ), nie je možné považovať za prekvapivé rozhodnutie. Nebolo možné vyhovieť žiadosti žalobcu, aby v prípade, že by súd uplatnený nárok nepovažoval za preukázaný v celom jeho rozsahu, odročil pojednávanie a vyzval žalobcu na objasnenie doterajších tvrdení, keďže na ich objasnenie už súd žalobcu vyzval a žalobca reagoval vyjadrením zo dňa 9.1.2024.

9. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď vychádzal zo skutočnosti, že žalovaný má voči žalobcovi podľa § 255 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov konania (preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky), keďže bol v spore v celom rozsahu úspešný a neboli tu dané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali výnimočne mu náhradu trov konania nepriznať, ani ich strany netvrdili (§ 257 CSP). Nakoľko žalovanému preukázateľne žiadne trovy konania nevznikli, súd rozhodol o tom, že mu nárok na náhradu trov konania

10. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca a navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobe vyhovieť, resp. zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a priznať žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania, s poukazom na § 365 ods. 1 písm. b), f), h) CSP. Žalobca sa nestotožňuje s názorom okresného súdu, že právny predchodca žalobcu VÚB, a.s. porušil svoju povinnosť a neskúmal bonitu klienta s odbornou starostlivosťou v zmysle § 7 ods. 1 ZoSÚ a preto podľa názoru súdu nebol postupca oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa - žalovaného jednorazové splatenie úveru, čo malo mať za následok, že úver nemohol byť na žalobcu platne postúpený a teda žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný. S uvedeným tvrdením okresného súdu sa žalobca absolútne nestotožňuje, nakoľko má za to, že postupca pred uzavretím zmluvy o splátkovom úvere č. 263293911030919 zo dňa 04.09.2019 riadne skúmal bonitu žalovaného, o čom žalobca predložil dôkaz a preto záver o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu z dôvodu neplatnosti zosplatnenia a následného postúpenia pohľadávky vychádza podľa názoru žalobcu z nesprávneho právneho posúdenia veci a žalobca má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Skúmanie bonity spotrebiteľa je bezpochyby otázkou skutkovou. Okrem toho je skúmanie bonity otázkou odbornou, teda aj prípadná povinnosť súdu preskúmať splnenie tejto povinnosti je limitovaná na samotný prieskum - nie následné vyhodnocovanie, či by súd ako veriteľ na základe doložených listín spotrebiteľovi úver poskytol. Žalobca citoval z uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp/45/2022 z 10.11.2022. Žalobca neeviduje vo vzťahu k ním predloženému skúmaniu bonity zo strany postupcu, vrátane dôkazov, žiadne konkrétne popretie tvrdení, či jednotlivých dôkazov zo strany žalovaného (§ 151 ods. 1 CSP). Súd nemôže ani v spotrebiteľskom spore nahrádzať procesnú aktivitu strán v celom rozsahu, keď žalovaný nielenže nenavrhol a nepredložil vykonať dôkaz za účelom preukázania, že právny zástupca žalobca neskúmal jeho bonitu, ale sa ani touto argumentáciou v konaní nebránil. Súdny dvor EÚ vo svojom rozhodnutí C 42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti B. F. naznačil, že aj ochrana spotrebiteľa musí mať rozumnú mieru a že aj Ústavný súd SR je vo svojej judikatúre kritický pri primeranej ochrane spotrebiteľa. Medzi inými vo svojom náleze sp. zn. PL ÚS 11/2016 zo 07.02.2018 Ústavný súd tiež konštatoval, že v sporovom konaní je pozícia sudcu ako vyhľadávača dôkazov len v prospech jednej strany neprijateľná. Poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10CoCsp/3/2022 z 09.02.2023, § 1 ods. 6, § 11 ods. 2 ZoSÚ. Žalobca riadne doručil okresnému súdu tvrdenia a dokumentáciu preukazujúcu skúmanie bonity, a to okrem podanej žaloby najmä vyjadrením zo dňa 09.01.2024. Na týchto tvrdeniach a dôkazoch žalobca zotráva, pričom boli v konaní zároveň nespornými (§ 151 ods. 1 CSP). Citoval § 7 ods. 1, § 7 ods. 24 ZoSÚ. Zo zmluvy je zrejmé, že účel poskytnutia úveru bolo vyplatenie jeho aktuálnych záväzkov. Uvedené je obsiahnuté v čl. I, bode 1 zmluvy, kde je uvedený záväzok, na vyplatenie ktorého bude úver použitý, a to konkrétne: č. 000500131797811 poskytnutý spoločnosťou

Consumer Finance Holding, a.s./VUB, a.s., výška zostatku úveru 461,- eur, účet pre čerpanie E., BIC: E.. Žalobca citoval § 2 ods. 1, 2, 5 Opatrenia Národnej banky Slovenska č. 10/2017 v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, z ktorých je zrejmé, že veriteľ je pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver povinný brať do úvahy dobu, na ktorú sa úver poskytuje (veriteľ zohľadňuje maximálne dobu splatnosti úveru, ktoré stanovuje Národná banka Slovenska), príjem spotrebiteľa (§ 7 ods. 1 ZoSÚ), údaje o existujúcich záväzkoch získané z jedného alebo viacerých registrov (§ 7 ods. 17 ZoSÚ) a výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b). Na účel vypočítania týchto nákladov musí veriteľ poznať údaje o rodinnom stave a počte osôb žijúcich so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti. Tento údaj poskytuje veriteľovi spotrebiteľ (ust. § 7 ods. 2 ZoSÚ), nakoľko poskytovateľ úveru tento údaj nemá možnosť získať z verejných zdrojov. Veriteľ je povinný pred poskytnutím úveru vypočítať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (§ 7 ods. 19 ZoSÚ), z údajov podľa § 7 ods. 20 ZoSÚ, pričom jeho výsledná hodnota nesmie prekročiť hodnotu 1. Metodiku výpočtu limitu ukazovateľa schopnosti splácať (ďalej ako „DSTI“) stanovilo opatrenie v ust. § 2 ods. 1, pričom vzorec na jej výpočet je nasledovný: $DSTI = \frac{\text{výdavky (V)}}{\text{príjem (P)} - \text{náklady na zabezpečenie základných životných potrieb (N)}}$ V = výška existujúcich záväzkov a výška splátky poskytnutého úveru P = čistý príjem spotrebiteľa N = životné minimum spotrebiteľa a členov jeho domácnosti. V konkrétnom prípade veriteľ postupoval tak, že existujúce záväzky spotrebiteľa overil dopytom do úverového registra, ktorý bol predložený a z ktorého je zrejmé, že spotrebiteľ mal v čase poskytnutia úveru nasledovné záväzky: - Osobný úver 01440657L s mesačnou splátkou vo výške 84, eur, Spotrebný úver 01401093Q s mesačnou splátkou vo výške 25,- eur, Spotrebný úver 00763129E s mesačnou splátkou vo výške 100,- eur. V zmysle predloženej žiadosti o úver a zmluvy o úvere je zrejmé, že úver poskytnutý na základe zmluvy o úvere bol použitý na splatenie záväzku s mesačnou splátkou vo výške 25,- eur (zostatok 461,- eur). Poskytnutím nového úveru teda uvedený záväzok zanikol jeho splatením, a preto v rámci výpočtu DSTI bral veriteľ do úvahy ako mesačné úverové zaťaženie splátky existujúcich úverov vo výške 184,- eur a splátku novo poskytnutého úveru v sume 58,36 eur (ide o splátku bez zľavy a bez poistenia). Spotrebiteľ v žiadosti o úver deklaroval príjem vo výške 675,- eur, 603,- eur, 496,- eur. Tento príjem bol overený nezávislým dopytom do Sociálnej poisťovne, ktorý bol súdu predložený, pričom veriteľ overoval príjem vo výške 679,- eur (hrubý príjem). Výška čistého príjmu pri takto uvedenom príjme je 538,- eur. Dopyt do Sociálnej poisťovne výšku príjmu negeneruje, výlučne potvrdzuje alebo vyvracia otázky veriteľa. Uvedený dopyt preto nevylučuje aj vyššiu výšku príjmu spotrebiteľa. V konkrétnom prípade dopyt pozitívne reagoval na otázky: Je XXXXXXXXXXXX zamestnaný u zamestnávateľa IČO: 35766387, DIČ: [N/A] aspoň od 3/2019? Má XXXXXXXXXXXX u zamestnávateľa IČO: 35766387, DIČ: [N/A] priemerný vymeriavací základ za posledných 3 mesiacov aspoň 679? Má XXXXXXXXXXXX priemerný vymeriavací základ za posledných 3 mesiacov aspoň 679? V rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral veriteľ do úvahy životné minimum spotrebiteľa, nakoľko v žiadosti neuviedol žiadne vyživované dieťa a rodinný stav uviedol ako slobodný. Životné minimum na členov domácnosti spotrebiteľa ku dňu poskytnutia úveru bolo teda vo výške 210,20 eur. Výpočet DSTI bol teda realizovaný nasledovne: $DSTI = \frac{242,36 \text{ eur}}{538 \text{ eur} - 210,20 \text{ eur}}$ DSTI = 0,74. S ohľadom na ust. § 2 ods. 5 Opatrenia sa Ukazovateľ schopnosti splácať úver nesmel ku dňu uzavretia úveru prekročiť hodnotu 0,8, nakoľko veriteľ bol v čase poskytnutia úveru povinný zohľadniť povinnú rezervu vo výške 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu. Za túto osobu je v zmysle opatrenia potrebné považovať deti spotrebiteľa, nakoľko Opatrenie v ust. § 2 ods. 5 v poznámke č. 3 pod čiarou odkazuje na § 62 až 65 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine. Žalovaný netvrdil (nieto preukazoval), že mal aj iné úvery, že by jeho výdavky boli vyššie (t. j. rodinný stav, deti) alebo že by jeho príjmy neboli v ním deklarovanej výške resp. by uviedol nepravdivé informácie v čase podpisu žiadosti o úver. V rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral veriteľ do úvahy životné minimum spotrebiteľa, nakoľko ten v žiadosti neuviedol žiadne vyživované dieťa a rodinný stav uviedol ako slobodný. Životné minimum na členov domácnosti spotrebiteľa ku dňu poskytnutia úveru bolo teda vo výške 210,20 eur.

11. Žalobca ďalej uviedol, že pokiaľ ide o závery právne (t.j. to, aké výdavky súd od veriteľa vlastne požaduje preverovať pri skúmaní bonity), veritelia nie sú povinní žiadať preukázanie konkrétnych mesačných výdavkov (napríklad faktúrami za telefón, energie a pod.). Uplatňovanie paušálnych výdavkov, v súlade s Opatrením a ZoSÚ, spĺňa predpoklady postupu s odbornou starostlivosťou. Veriteľ postupoval v súlade so ZoSÚ a Opatrením a riadne overil schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý

úver. Proces overovania schopnosti spotrebiteľa splácať poskytnutý úver prebieha vo väčšine prípadov v automatickom režime bez osobného vstupu zamestnanca banky. Znenie § 7 ods. 20 písm. d) ZoSÚ, kde je stanovený spôsob výpočtu limitu sa uvádza, že v rámci výpočtu sa zohľadňujú peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa. Dôvodová správa k danému ustanoveniu uvádza nasledovné: Peňažnými záväzkami znižujúcimi príjem spotrebiteľa uvedenými v písm. d) sa rozumejú všetky pravidelné výdavky spotrebiteľa, ktoré znižujú jeho príjem (výška výživného, výška splátky úverov a pôžičiek a pod.). Analogicky v tejto súvislosti (overovanie výdavkov spotrebiteľa) možno poukázať na článok NBS, ktorý sa týka síce úverov na bývanie, ale v rámci pojmu „Peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa“ hovorí výlučne o úveroch – finančných záväzkoch. Tiež Opatrenie NBS následne dovysvetľilo tento pojem takto: Výdavky na peňažné záväzky spotrebiteľa sa na účely odseku 1 určujú ako súčet a) výšky splátky poskytovaného spotrebiteľského úveru podľa § 7 ods. 20 písm. c) zákona pri zohľadnení odsekov 12 a 13 a § 4 a sumy peňažných záväzkov znižujúcich príjem spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. d) zákona pri zohľadnení odsekov 14 až 21 – v týchto odsekoch sa už hovorí len o úveroch - rozhodne však nie o nákladoch na lieky a pod.

12. Žalobca poukázal na Vyjadrenie NBS zo dňa 14.03.2024 (žalobca sa obrátil na orgán dohľadu vo veciach povinnosti veriteľa zisťovať iné ako finančné výdavky spotrebiteľa), pričom NBS ako orgán dohľadu v podstatnom uvádza: „Opatrenie NBS je všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným na základe zákonného splnomocnenia, je plne záväzná a veriteľ musí jeho ustanovenia zohľadňovať pri výkone svojej činnosti. Z uvedeného je zreteľné spojenie medzi pojmom používaným v zákone č. 129/2010 Z. z. a Opatrením NBS, jeho teoretickým obsahom a materiálным (finančným) vyjadrením, ktoré neopončuje priestor pre vznik povinnosti zisťovať skutočné náklady – výdavky na život spotrebiteľa a s ním posudzovaných osôb. NBS na základe vyššie uvedeného uzatvára, vychádzajúc z ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. a Opatrenia NBS, ďalej zo svojich znalostí a praktických skúseností z dohľadu nad finančným trhom, že pre dodržanie odbornej starostlivosti pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský (úver, pozn. autora) sa nevyžaduje skúmanie skutočných bežných výdavkov spotrebiteľa (napr. náklady na bývanie, telefón, internet a výdavky na domácnosť). Na účely posudzovania, či bude spotrebiteľ schopný splácať spotrebiteľský úver postačuje, ak náklady na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb spotrebiteľa budú za podmienok Opatrenia NBS zohľadňovať zákonom stanovené výšky sumy životného minima zvýšenej o 40 % rozdielu medzi celkovou výškou príjmu spotrebiteľa a životným minimom (ak výnimky upravené v Opatrení NBS neustanovujú inak - napr. § 2 ods. 6,8 alebo 9). Orgán dohľadu podotýka, že ustanovenia § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. v spojení s Opatrením NBS predstavujú zákonné požiadavky na overovanie schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ktorých splnenie zo strany veriteľa sa považuje za dodržanie odbornej starostlivosti. Výklad národnej právnej úpravy, smerníc EÚ a ani dôvodové správy, či recitály k skúmaným právnym normám nenaznačujú, že by medzi povinnosťami veriteľa vykonávajúceho overovanie bonity bola aj povinnosť skúmať konkrétne bežné výdavky spotrebiteľa napr. na chod domácnosti. Stanovenie prísnejších predpokladov pre výpočet ukazovateľa schopnosti splácať, než určuje zákon č. 129/2010 Z. z. v spojení s Opatrením NBS, je možné iba zmenou týchto predpisov alebo na základ rozhodnutia veriteľa. Stanovisko predstavuje právny názor orgánu dohľadu ako orgánu aplikácie práva a gestora Opatrenia NBS. Tento právny názor je uplatňovaný pri výkone dohľadu zo strany odboru ochrany finančných spotrebiteľov nad veriteľmi poskytujúcimi spotrebiteľské úvery podľa zákona č. 129/2010 Z. z.“ Vyjadrenie NBS zo dňa 14.03.2024-žalobca považuje za použiteľnú novotu, keďže v čase vydania napadnutého rozsudku (08.03.2024) tento dôkaz ešte reálne neexistoval, jeho pripustnosť pritom odôvodňuje s poukazom na § 366 písm. d) CSP.

13. Podľa žalobcu je potom nesprávny právny a skutkový záver okresného súdu, že postupca nepostupoval s odbornou starostlivosťou, nakoľko tento záver súdu nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a javí sa skôr ako popieraním žalobcom predložených dôkazov a tvrdení zo strany súdu, ktoré (čo do ich obsahu) samotný žalovaný nepoprel. Okresný súd učinil právne závery nad rámec zákonitostí civilných sporových pravidiel, kedy vychádza zo záverov, ktoré v konaní nikto netvrdil/nerozporoval. Súd si v tejto súvislosti dovodil nesprávny obraz na predmetný spor, čo mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Ani samotný súd neuvádza, akým (iným) spôsobom mal ešte postupca preverovať bonitu žalovaného, pričom v tej časti, kedy súd uvádza, že mal skúmať výdavky žalovaného na „život“ – slovami súdu konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti - sa dostáva do rozporu s výkladom dohliadajúceho orgánu, ktorý nič podobné nevyžaduje (lebo je to nereálne). Žalobca zhodne s cit. vyjadrením NBS uvádza, že žiaden zákon (či na vnútroštátnej alebo nadnárodnej úrovni) nevyžaduje od veriteľa, aby tento skúmal výdavky spotrebiteľa

tak, ako to implikuje súd v napadnutom rozsudku. Na základe uvedeného je zrejmé, že postupca starostlivo skúmal finančné záväzky spotrebiteľa a ostatné záväzky spotrebiteľa zohľadnil tzv. životným minimom, čo je o. i. všeobecne akceptovaný postup aj naprieč rozhodovacou praxou slovenských súdov. Postupca ako banka nemá možnosť sa o iných záväzkoch spotrebiteľa dozvedieť inak ako priamo od spotrebiteľa, pričom výdavkami sa rozumejú finančné výdavky a nie účet za telefón, lieky a pod., keďže z logiky veci sa tieto menia v čase a neposkytnú dodávateľovi žiaden reálny obraz z hľadiska zhodnocovania bonity. Ak potom súd vychádza z tézy, že veriteľ mal skúmať úplne všetky aspekty výdavkov spotrebiteľa, je nutné takéto posúdenie zo strany žalobcu dôrazne odmietnuť, nakoľko hraničí s absolútnou arbitrárnosťou a ohrozuje záujmy veriteľov v širšom rozsahu. Súd konkrétne neuvádza, o aké konkrétne výdavky sa má v tejto súvislosti jednať, no najmä neuvádza právny základ, na základe ktorého by veriteľ vôbec mohol takéto (načrtnuté vyššie) informácie o dlžníkovi spracúvať. Nariadenie GDPR stanovuje z pomedzi základných zásad spracúvania osobných údajov fyzických osôb aj zásadu tzv. minimalizácie spracúvaných údajov. Spracúvanie informácií vyžadovaných zo strany súdu nemá žiaden zákonný podklad. Veriteľ ako spracúvateľ osobných údajov nemôže pod rúškom skúmania bonity uchovávať o dlžníkovi akékoľvek údaje. Keďže tieto výdavky sa menia v čase, závisia výlučne od spotrebiteľovho správania sa, ktorý nemá právnu povinnosť ich uviesť (a naopak veriteľ nemá právnu možnosť ich zisťovať), je potrebné sa držať znenia zákona a odporúčaní dohliadajúceho orgánu NBS, kedy sa výdavkami rozumejú výlučne finančné úverové výdavky a náklady na „život“ sa zohľadňujú všeobecne akceptovanou konštantou životného minima. Žalobca opakovane poukazuje na skutočnosť, že je to práve žalovaný, ktorý je ako spotrebiteľ povinný uvádzať pravdivé údaje vo svojej žiadosti o úver. Dodávateľ nie je policajný orgán, t. j. jeho možnosti skúmania bonity spotrebiteľa sú limitované (Nariadenie GDPR) a musí prioritne vychádzať z údajov, ktoré mu poskytol spotrebiteľ v žiadosti o úver. Žiadosť o úver je pritom aj v zmysle obchodných podmienok nevyhnutným predpokladom pre uzavretie zmluvy. Žalobca v obdobnej právnej otázke (skúmanie bonity) poukazuje aj na rozhodnutia iných vyšších súdnych autorít, ktoré potvrdzujú právny názor žalobcu, a to rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6CoCsp/16/2022 z 28.06.2022, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp/44/2021 z 25.08.2022, uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23CoCsp/3/2022 z 27.05.2022, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1CoCsp/19/2021 z 25.11.2021, uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6CoCsp/37/2020 z 23.06.2021, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8CoCsp/36/2022 z 27.10.2022, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17CoCsp/24/2022 z 20.10.2022, uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10CoCsp/20/2021 z 13.09.2022. Žalobca v obdobnej právnej otázke (skúmanie bonity pri refinancovanom úvere) poukazuje aj na rozhodnutia iných vyšších súdnych autorít, ktoré potvrdzujú právny názor žalobcu: uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 8CoCsp/15/2022 z 31.08.2022, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26CoCsp/42/2022 zo dňa 11.09.2023, uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoCsp/59/2022 z 28.02.2023. Na základe uvedeného je potom nesprávny aj nadväzný právny záver súdu o nemožnosti vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru a nemožnosti postúpenia pohľadávky v zmysle § 17 ods. 1 ZoSÚ a § 92 ods. 8 zákona o bankách a o zmene. Žalobca je aktívne vecne legitimovaným subjektom na podanie tejto žaloby a postupca platne vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v súlade so zákonom. Nakoľko nedošlo k postúpeniu tzv. „živého úveru“, je nutné dospieť k tomu právnomu záveru, že v konaní nie je sporné splnenie všetkých zákonných podmienok (§ 17 ods. 1 ZoSÚ, § 92 ods. 8 zákona o bankách) pre platné postúpenie pohľadávky a žalobca je plne aktívne vecne legitimovaným subjektom v tomto konaní.

14. Žalovaný odvolanie nepodal, k odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

15. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/, h/ CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b/ CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

16. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak I. výrokom žalobu zamietol, II. výrokom žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

17. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný dňa 3.9.2019 požiadal právneho predchodcu žalobcu (VÚB, a.s.) o refinancovanie spotrebného úveru u Consumer Finance Holding, a.s./VÚB, a.s., ktorého pôvodná výška bola úveru 481,- eur, zostatok úveru bol 461,- eur, mesačná splátka úveru bola 25,- eur. Dňa 4.9.2019 právny predchodca žalobcu a žalovaný uzatvorili zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru „VÚB Pôžička“, na základe ktorej právny predchodca žalobcu ako veriteľ poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 3.500,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 96 mesačných splátkach po 59,75 eur vrátane poisťného (z toho poisťné 5,18 eur), pri celkovej čiastke, ktorú musí dlžník zaplatiť 5.308,72 eur, s úrokovou sadzbou 10,88 % p.a., RPMN 11,98 % a dobou trvania zmluvy určitá, 96 mesiacov. Žalovaný porušil povinnosť uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas. Právny predchodca žalobcu listom zo dňa 5.3.2020 (tretia upomienka) vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy 191,09 eur s upozornením, že v opačnom prípade bude požadovať vrátenie celej poskytnutej sumy úveru s prísl. pred dátumom splatnosti dohodnutým v zmluve. K predmetnej výzve žalobca súdu predložil poštový podací hárok. Z dôvodu neuhradenia záväzkov, právny predchodca žalobcu listom zo dňa 18.6.2020 oznámil žalovanému predčasnú splatnosť úveru, a to ku dňu 18.6.2020 a vyzval ho na úhradu dlžnej sumy 3.696,92 eur v lehote 7 dní od doručenia výzvy. Žalovaný predmetnú výzvu neprevzal v odbernej lehote. Listom zo dňa 16.3.2022 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému postúpenie pohľadávky voči nemu k 3.3.2022 zo zmluvy v celosti, spolu so všetkými úrokmi a ostatným príslušenstvom na žalobcu. Zo žiadosti o VÚB Pôžičku zo dňa 3.9.2019, podpísanej žalovaným, vyplývajú informácie o žalovanom, a to, že je slobodný, má stredoškolské vzdelanie s maturitou, počet nezaopatrených detí 0, počet členov rodiny 1. Tiež z nej vyplývajú informácie o bývaní - býva u rodičov, nie je vlastníkom nehnuteľnosti, údaje o zamestnávateľovi - B.C.B. s.r.o., u ktorého je zamestnaný od 25.3.2023 ako technický pracovník v odvetví priemyselnej výroba, ako aj jeho čistý príjem za posledné tri mesiace a že mu nie sú vykonávané zrážky zo mzdy. Na základe Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi postupcom VÚB, a.s. a žalobcom ako postupníkom a na základe Žiadosti o postúpenie a prevod zo dňa 3.3.2022 žalobca nadobudol pohľadávku voči žalovanému zo predmetnej zmluvy o úvere.

18. K argumentácii žalobcu v odvolaní o absencii kvalifikovaného popretia skutkových tvrdení žalobcu zo strany žalovaného o skúmaní bonity, z ktorého dôvodu sú podľa žalobcu tieto tvrdenia nespornými, odvolací súd uvádza nasledovné: Zmyslom procesnej úpravy spotrebiteľských sporov (ako sporov s ochranou slabšej strany) podľa § 290 CSP a nasl. je ochrana a posilnenie procesného postavenia spotrebiteľa nie dodávateľa. Princíp kontradiktornosti konania (čl. 8), v zmysle ktorého sú strany povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi (v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu) je v spotrebiteľských sporoch oslabený. Tento princíp súvisí s unesením bremena tvrdenia a bremena dôkazu, ktoré sú nevyhnutné pre úspech v spore. Zároveň v týchto sporoch v zmysle ust. § 300 CSP platí, že na konanie podľa tohto oddielu sa primerane použijú všeobecné ustanovenia o konaní, ak nie je ustanovené inak. Ustanovenie § 151 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého sa zásadne v „bežnom“ sporovom konaní stranou nepopreté skutkové tvrdenia považujú za nesporné na spotrebiteľské spory aplikovať nemožno, pretože jeho použitie, vzhľadom na charakter spotrebiteľských sporov, v ktorých sa vo zvýšenej miere uplatňuje protektívna ingerencia súdu, nemožno považovať za primerané. V spotrebiteľských sporoch nemožno vychádzať z toho, že stačí, ak žalovaný - spotrebiteľ skutkové tvrdenia žalobcu - dodávateľa, výslovne nepoprel, čím sú tvrdenia žalobcu preukázané, nakoľko v týchto sporoch je súd v zmysle ust. § 290 a nasl. CSP povinný na ochranu takéhoto spotrebiteľa prihliadať ex offa. V zmysle § 295 CSP platí, že súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Pokiaľ ide o preukázanie aktívnej vecnej legitímácie, ktorú súd skúma ex offa (z úradnej povinnosti), niesol žalobca bremeno tvrdenia ako i dôkazné bremeno preukázať svoju aktívnu vecnú legitímáciu v spore. S poukazom na vyššie uvedené nemohla obstať odvolacia argumentácia žalobcu o nesplnení si povinnosti tvrdenia, ako ani dôkaznej povinnosti zo strany spotrebiteľa (v zmysle § 295 CSP súd môže považovať aj vykonanie dôkazného prostriedku za nevyhnutné v prípade vyvrátenia skutočností preukazovaných stranou dodávateľa, môže tak z vlastnej iniciatívy bez návrhu vykonať dôkazy, ktoré budú v prospech spotrebiteľa).

19. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

20. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na právnom závere, že mal preukázané, že veriteľ neskúmal s odbornou starostlivosťou schopnosť dlžníka splácať úver, preto nebol oprávnený požadovať jednorazové splatenie úveru. Predčasné zosplatenie pohľadávky a aj postúpenie pohľadávky sú pre rozpor so zákonom neplatné a žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný. S uvedeným právnym záverom sa odvolací súd nestotožnil a nepriznanie žalovanej sumy považuje prinajmenšom za predčasné s ohľadom na obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku.

21. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

22. Podľa § 7 ods. 2 ZoSÚ spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

23. Podľa § 7 ods. 16 ZoSÚ veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

24. Podľa § 7 ods. 17 ZoSÚ vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, 17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

25. Podľa § 7 ods. 19 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

26. Podľa § 7 ods. 20 ZoSÚ na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky: a) čistý príjem spotrebiteľa, b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, 17ta), c) výška splátky spotrebiteľského úveru a d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

27. Podľa § 7 ods. 21 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver určiť tak, aby súčet hodnôt položiek na výpočet limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa odseku 20 písm. b) až d) neprevyšoval hodnotu položky podľa odseku 20 písm. a).

28. Podľa § 7 ods. 23 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky môžu poskytnúť spotrebiteľský úver spotrebiteľovi, len ak spotrebiteľ spĺňa limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

29. Podľa § 7 ods. 27 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní na účely podľa odseku 19 použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, 17a) peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní bez súhlasu spotrebiteľa, len na splnenie účelu posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a na účely podľa odseku 19, ak odsek 43 neustanovuje inak, elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni, 17ab) a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky overujú len informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa, ktoré vopred získali od spotrebiteľa, u ktorého sa posudzuje schopnosť splácať spotrebiteľský úver. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, 17a) je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom 17d) a na príjem spotrebiteľa.

30. Podľa § 7 ods. 41 písm. a) a b) ZoSÚ Opatrením, ktoré vydá Národná banka Slovenska, sa ustanoví a) metodika na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a ich minimálna výška, výška a spôsob určenia limitov pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, výška a spôsob zohľadnenia možného nárastu úrokových sadzieb a čo sa rozumie výrazným prevyšovaním súčtu zostávajúcich výšok refinancovaných úverov alebo navýšených úverov podľa odsekov 24 a 31, b) požiadavky na zisťovanie informácií a predkladanie dokladov o príjmoch a nákladoch spotrebiteľa a na overovanie údajov o príjmoch a nákladoch spotrebiteľa.

31. Podľa § 2 ods. 1 až 5 Opatrenia Národnej banky Slovenska č. 10/2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver zo 14.11.2017, v znení ku dňu uzavretia zmluvy, ukazovateľ schopnosti splácať sa vypočíta ako podiel výdavkov na peňažné záväzky spotrebiteľa podľa odseku 3 a celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa odseku 4 zníženej o celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa odseku 5. Všetky položky výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať sa prepočítavajú na obdobie jedného mesiaca (ods. 1). Limit ukazovateľa schopnosti splácať vypočítaného podľa odseku 1 nemôže prekročiť hodnotu 1 (ods. 2). Výdavky na peňažné záväzky spotrebiteľa sa na účely odseku 1 určujú ako súčet a) výšky splátky poskytovaného spotrebiteľského úveru podľa § 7 ods. 20 písm. c) zákona pri zohľadnení odsekov 8 a 9 a § 4 a b) sumy peňažných záväzkov znižujúcich príjem spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. d) zákona pri zohľadnení odsekov 10 až 17 (ods. 3). Celková výška čistých príjmov spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. a) zákona sa vypočíta ako aritmetický priemer čistých skutočných príjmov spotrebiteľa spravidla za obdobie bezprostredne predchádzajúcich troch kalendárnych mesiacov pred posúdením schopnosti splácať (ods. 4). Výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely odseku 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima²⁾ spotrebiteľa, životného minima na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť³⁾ a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkov na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu. Celkovou výškou nákladov sa rozumie výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa prvej vety zvýšená o 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu (ods. 5).

32. Podľa § 11 ods. 2 veta prvá ZoSÚ ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

33. Súd prvej inštancie správne posúdil predmetnú úverovú zmluvu ako zmluvu spotrebiteľskú v zmysle § 52 ods. 1 a nasl. OZ a zároveň ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 1 ods. 2 ZoSÚ,

preto je nevyhnutné predmetný právny vzťah posudzovať podľa citovaných ustanovení OZ a príslušných ustanovení ZoSÚ.

34. Jednou z prvých otázok, ktoré rieši súd v civilnom sporovom konaní, je otázka, či ten, kto podal žalobu, je v spore aktívne legitimovaný. Vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jedna zo strán sporu nositeľkou určitého hmotnoprávneho oprávnenia (je aktívne legitimovaná) a na druhej strane sporu spočíva určitá hmotnoprávna povinnosť (je pasívne legitimovaná). Nedostatok vecnej legitímácie (aktívnej alebo pasívnej) vedie vždy k zamietnutiu žaloby meritórnym rozhodnutím. Otázku, kto je v tom-ktorom prípade aktívne a pasívne vecne legitimovaný, musí súd riešiť vždy skôr než pristúpi k riešeniu otázky existencie alebo neexistencie nároku.

35. V prejednávanej veci súd prvej inštancie správne pristúpil k posudzovaniu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, keď najprv skúmal, či právny predchodca žalobcu bol oprávnený pohľadávku zosplatiť s poukazom na § 7 ZoSÚ, či pri poskytovaní spotrebiteľského úveru žalovaného posúdil schopnosť žalovaného ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s odbornou starostlivosťou, a to z dôvodu, že v prípade ak veriteľ túto svoju zákonnú povinnosť zanedbá, zákon sankcionuje takéto konanie nemožnosťou vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, a pre prípad, že dôjde k hrubému porušeniu ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, takéto konanie veriteľa je sankcionované bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru (§ 11 ods. 2 ZoSÚ).

36. Prvoinštančný súd ďalej dôvodil, že žalobca, ako to vyplýva z jeho písomného vyjadrenia, vychádzal z údajov, ktoré mal od žalovaného, a ktoré žalovaný deklaroval v žiadosti o VÚB Pôžičku (výška príjmu, slobodný, zamestnaný ako technický pracovník, stredoškolské vzdelanie s maturitou), pričom existujúce záväzky spotrebiteľa overil dopytom do úverového registra, z ktorého zistil, že v čase podania žiadosti mal žalovaný tri úverové vzťahy s celkovou mesačnou splátkou 209,- eur. Príjem spotrebiteľa deklarovaný v žiadosti o úver overoval dopytom do Sociálnej poisťovne. V rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral veriteľ do úvahy životné minimum spotrebiteľa 210,20 eur, keďže žalovaný deklaroval stav slobodný a neuviedol žiadne vyživované dieťa. Následne (po výzve súdu) doložil i dáta dopytu zo Sociálnej poisťovne a SRBI.

37. Okresný súd nemal za preukázané, že banka riadne a s odbornou starostlivosťou skúmala bonitu žalovaného, pretože pred uzavretím zmluvy (3.9.2019) zistila, že žalovaný je zamestnaný iba od 25.3.2023 (správne 25.3.2019 – pozn. odvolacieho súdu) /nie je zrejme, či na dobu určitú alebo neurčitú/, jeho čistý príjem nijako nepreverila a fixné výdavky nezisťovala vôbec (okrem výšky existujúcich záväzkov spotrebiteľa). Hoci banka ďalej zistila osobné údaje žalovaného v rozsahu, že je slobodný, býva u rodičov, nie je vlastníkom nehnuteľnosti, počet vyživovaných detí 0 a členov rodiny 1 a nahliadla i do úverového registra, nekonala s náležitou odbornou starostlivosťou a bonitu žalovaného skúmala len formálne. Veriteľ bez toho, aby skúmal aj iné aspekty a okolnosti na strane žalovaného, ako napr. jeho bežné mesačné výdavky, výdavky na zabezpečovanie bývania, stravy, atď., si nemohol vytvoriť reálny obraz o jeho majetkovej situácii potrebnej pre posúdenie schopnosti splácať dlh zo zmluvy, a to i v tej súvislosti, že žalovanému mal byť poskytnutý úver účelovo na refinancovanie úveru. Takýmto spôsobom však reálne nevyhodnotil, či spotrebiteľ je dostatočne solventný a či pravdepodobne v budúcnosti, minimálne v období, na ktoré sa zmluva uzatvára, bude schopný plniť svoje záväzky. Pre posúdenie splnenia povinnosti ustanovenej v § 7 ods. 1 ZoSÚ nie je rozhodujúce, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca, resp. jeho právny predchodca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity spotrebiteľa. Nedostatok odbornej starostlivosti banky sa v naznačenom smere prejavil tým, že žalovaný sa dostal do omeškania s úhradou riadnych splátok v decembri 2019, teda 93 mesiacov pred konečnou splatnosťou úveru. Pri skúmaní výdavkov musí veriteľ vykonať audit domáceho rozpočtu dlžníka, aby splnil povinnosť odbornej starostlivosti. V tej súvislosti žalobca uviedol, že v rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral do úvahy životné minimum spotrebiteľa 210,20 eur zohľadniac, že je slobodný a neuviedol žiadne vyživované dieťa (nekriticky odkazoval na sumu životného minima). Z údajov z úverového registra bolo veriteľovi zrejme, že žalovaný má ďalšie záväzky, pásma skóre B (zlé) s poznámkou zmluvy s nevyhovujúcim stavom plnenia zo posledných 18 mesiacov a vysoký počet otvorených zmlúv za posledné 3 mesiace.

38. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že vyhlásenie pohľadávky za predčasne splatnú právny predchodcom žalobcu nebolo platné a veriteľ nebol oprávnený požadovať

od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru (pre porušenie povinnosti podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ). Aj v súlade s ust. § 17 ods. 1 ZoSÚ je možné postúpiť iba takú pohľadávku z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver na tretiu osobou, ktorá je po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru (teda nastala splatnosť už aj poslednej splátky), alebo sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (teda došlo k jej predčasnému zosplateniu). V danom spore predčasné zosplatenie spotrebiteľského úveru bolo neplatné a zároveň k postúpeniu pohľadávky (3.3.2022) malo dôjsť skôr, ako nastala konečná splatnosť úveru (23.9.2027). Ak určitú pohľadávku nie je možné postúpiť, keďže jej postúpenie je objektívne neprípustné, t. j. zakázané, potom jej následné postúpenie inému subjektu je v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle ust. § 39 OZ, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení pohľadávok, ale aj navonok voči dlžníkovi. Neplatné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru právnym predchodcom žalobcu zakladá v zmysle ust. § 17 ods. 1 ZoSÚ a ust. § 39 OZ neplatnosť zmluvy o postúpení predmetnej pohľadávky, a teda nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v tomto spore. Vzhľadom na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, súd prvej inštancie žalobu zamietol.

39. Odvolací súd je názoru, že súd prvej inštancie dospel k záveru, že nakoľko právny predchodca žalobcu nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, nebol oprávnený vyžadovať od žalovaného/spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, predčasne, nezohľadniac argumentáciu žalobcu (uvedenú vo Vyjadrení k výzve zo dňa 9.1.2024, najmä ukazovateľ DSTI) o zákonnej regulácii posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa § 7 ods. 1 až 20 ZoSÚ, ako aj Opatrením Národnej banky Slovenska č. 10/2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver zo 14.11.2017 (upravujúceho, okrem iného, v § 2 metodiku na výpočet ukazovateľa schopnosti splácať úver a v ustanovení § 5 požiadavky na zisťovanie informácií a predkladanie dokladov o príjmoch spotrebiteľa na účely overovania údajov o príjmoch spotrebiteľa), s ktorou sa vôbec nevysporiadal.

40. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nie je zrejmé ani vyhodnotenie posudzovania bonity žalovaného s odbornou starostlivosťou podľa jednotlivých zákonných kritérií v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, tiež s prihliadnutým na konkrétne okolnosti prípadu, ako i výsledky zisťovania doby, na ktorú sa úver poskytuje, výšky poskytnutého úveru a výšky príjmu žiadateľa o úver. Žalobca vo Vyjadrení zo dňa 9.1.2024 uviedol rozsiahle skutkové tvrdenia o tom, akým spôsobom skúmal platobnú schopnosť žalovaného, deklaroval presný výpočet skúmania bonity žalovaného v zmysle Opatrenia Národnej banky Slovenska číslo 10/2017 zo dňa 14. novembra 2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Súd prvej inštancie v danej veci uvedené opatrenie neaplikoval, žalobcovi nedal žiadnu odpoveď na jeho argumenty o tom, prečo jeho prístup k posúdeniu schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver, nebol náležitý. Prvoinštančný súd neaplikoval ust. § 7 ods. 19, 20, 21, 23, 27 a ods. 41 písm. a) a b) ZoSÚ a Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 10/2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver zo dňa 14.11.2017 v znení ku dňu uzavretia zmluvy, ktorých aplikácie sa dožadoval žalobca a nevysvetli žiadnym spôsobom, prečo uvedené právne normy nepoužil.

41. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

42. Odvolací súd poukazuje i na to, že obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 Ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94).

43. Spravodlivým prejednaním veci je súdne konanie, ktoré rešpektuje všetky procesné zásady a princípy, ktoré tvoria súčasť štruktúry základných ľudských práv a slobôd. Podľa nálezu Ústavného súdu I. ÚS 26/94 obsah práva na súdnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 Ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva na súdnu ochranu alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom je potom porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba potom rozumieť závadný procesný postup súdu, ktorým sa

účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

44. Porušením práva na spravodlivý proces je potrebné podľa odvolacieho súdu chápať i taký postup súdu v prejednávanej veci, ktorým súd strane znemožní realizáciu tých práv, ktoré jej priznáva CSP za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými predpismi. Vady konania vymedzené v § 389 ods. 1 písm. a) až d) CSP sú porušením základného práva strany sporu (účastníka súdneho konania) na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj cit. čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález sp. zn. I. ÚS 226/03), treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

45. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa odseku 3, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

46. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné.

47. Vady zakladajúce zmatečnosť súdneho rozhodnutia, ktoré súd zavinil svojím procesným postupom, spravidla vždy strane odnímajú možnosť konať pred súdom. Tieto vady zakladajú nepreskúmateľnosť rozhodnutia ako celku, ktorá môže byť dôsledkom obsahovej a gramatickej nezrozumiteľnosti, neurčitosti alebo neodôvodnenosti rozhodnutia. V prípade, keď je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, jedná sa o zmatečné rozhodnutie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo strany na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkové otázky. Samotné rozhodnutie musí byť logickým a právnym vyústením priebehu konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky vykonateľnosti, zrozumiteľnosti a určitosti jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku rozhodnutia.

48. Odvolací súd z obsahu preskúmaného rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie nevyhotovil napadnutý rozsudok v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Preskúmaný rozsudok tak nenaplnuje požiadavku zrozumiteľnosti a presvedčivosti. Napadnuté rozhodnutie postráda posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov žalobcu (týkajúcich sa splnenia povinnosti posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa spláca spotrebiteľský úver) s poukazom na uvedené v odseku 39 a 40. Z celkového kontextu odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva absencia presvedčivého a výstižného vysvetlenia dôvodov rozhodnutia, ktoré považuje odvolací súd za predčasné.

49. Ústavný súd Slovenskej republiky už vo viacerých nálezoch judikoval, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/91 Zb.) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (uverejneného oznámením FMZV č. 209/1992 Zb. a č. 102/1999 Z. z.) je aj

právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu. V odôvodnení rozhodnutia má súd náležite vysvetliť ako sa vysporiadal s rozhodujúcimi a zistenými skutočnosťami a na akom základe prijal právne závery (porov. sp. zn. I. ÚS 226/03).

50. Vady konania vymedzené v § 389 ods. 1 písm. a) až d) CSP sú porušením základného práva strany sporu na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj cit. čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

51. S poukazom na vyššie vytknuté pochybenie musel odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, keď prvoinštančný súd nepostupoval v súlade s § 220 ods. 2 CSP, čím žalobcovi znemožnil uskutočnenie jeho patriacich základných procesných práv a takýmto nesprávnym procesným postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nie je napravitelný v odvolacom konaní. Došlo by ním totiž k vykonávaniu základného dokazovania na rozhodujúce otázky až na súde druhej inštancie a tým znemožneniu stranám plnej realizácie ich procesných práv, keďže by im bola odopretá možnosť odvolacieho prieskumu nových, z pohľadu doterajších záverov súdu prvej inštancie dosiaľ bezvýznamných skutočností, čím by stranám bola odňatá možnosť konať pred súdom.

52. Vychádzajúc zo základného práva na prístup k súdnej ochrane je potrebné zdôrazniť, že nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť (tiež označovaná ako zmätočnosť) súdneho rozhodnutia, musí byť v opravnom konaní napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu (§ 389 ods. 1 písm. b/ CSP); konvalidácia tohto nedostatku (zmätočného rozhodnutia) súdom vyššej inštancie neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy tiež pre zachovanie princípu dvojinštančnosti. Tomu zodpovedá aj znenie ustanovenia § 388 CSP, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 ods. 1 CSP). Pokiaľ existujú dôvody pre zrušenie (kasáciu) rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť (por. rozhodnutie NS SR sp.zn. 7 Cdo 157/2011).

53. S poukazom na vyššie uvedené rozhodnutie súdu prvej inštancie nezodpovedalo požiadavkám na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, keďže v ňom absentoval argumentačný základ, ktorý by mohol odvolací súd preskúmať.

54. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu, že nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorý nedostatok nebolo možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom, ktoré konanie nenahrádza prvoinštančné konanie.

55. Povinnosťou súdu prvej inštancie (viazaného právnym názorom odvolacieho súdu) tak bude v ďalšom konaní, v intenciách vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu, posúdiť splnenie zákonom stanovenej povinnosti veriteľa skúmať s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (pred uzavretím predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalovaným), nielen na základe zákonnej regulácie v ustanovení § 7 ods. 1, 2, 16, 17, ale aj v ods. 19, 20, 21, 23, 27 a ods. 41 písm. a) a b) ZoSÚ, § 11 ods. 2 ZoSÚ, a tiež vykonávacieho predpisu (Opatrenia Národnej banky Slovenska č. 10/2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver zo 14.11.2017 v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy), postupovať v súlade s prejednávou zásadou civilného sporového konania, v ktorom je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu, so zohľadnením špecifik vzťahujúcich sa na spory s ochranou slabšej strany, medzi ktoré patrí aj spotrebiteľský spor, vrátane osobitných ustanovení o dokazovaní (§ 290 až § 300 CSP). Súd prvej inštancie sa dôsledne vysporiada aj s argumentáciou žalobcu, týkajúcou sa hodnotiacich kritérií odbornej starostlivosti veriteľa v procese posudzovania bonity spotrebiteľa pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere a dá odpoveď aj na podstatné a relevantné argumenty žalobcu, vyjadrené v jeho odvolaní a tiež vyhodnotí dôkaz predložený žalobcom v odvolacom konaní a to Odpoveď Národnej banky Slovenska zo dňa 14.03.2024.

56. Súd prvej inštancie pri písomnom vyhotovení rozhodnutia bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo určité a presvedčivé, s uvedením obsahových náležitostí podľa § 220 ods. 2 CSP, vrátane uvedenia použitých prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal a ako ich vyhodnotil, prípadne prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania. Svoj právny záver súd prvej inštancie zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania poskytne odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu SR napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

57. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

58. V novom rozhodnutí o veci preto rozhodne súd prvej inštancie i o náhrade trov konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania.

59. Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods. 1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 2 CSP)

Súd vždy poučí strany o ich práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. (§ 160 ods. 2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)